

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 31.

V Ljubljani, v sredo 9. februarja 1887.

Letnik XV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 8. februarja.

Slovenske šole na Koroškem.

S Koroškega je došlo lani državnemu zboru od tamošnjih Slovencev mnogo peticij, ki obsegajo sledeče tri prošnje:

I. Našo šolo obiskujejo samo katoliški otroci, zato prosimo za versko, katoliško šolo.

II. Mi prosimo za šestletno šolo, kateri naj sledi tri- do štiriletna nedeljska šola.

III. Mi prosimo za slovensko šolo in sicer tako, da bo v prvih treh letih poduk čisto slovensk, s početkom četrtega leta pa naj se podučuje tudi nemščina, pa le kot obligatni učni predmet, ne pa kot učni jezik.

Omenjene peticije je poslalo 22 občin, v katerih živi po zadnjem ljudskem številenju 38.697 slovenskih in le 1053 nemških prebivalcev, 48 far, kjer je vsega skupaj 63.924 slovenskih in le 8216 nemških faranov in 34 krajnih šolskih svetov. Vseh peticij je toraj 104, katerim je pa prištevati še peticijo kateheta iz Vrat, v kateri omenja, da je tamošnja šola čisto nemška, dasi šteje 180 slovenskih in le 20 nemških šolarjev, in da morajo celó molitev pred šolo in po šoli opravljati nemški. L. 1883 je sicer več ko tri četrtinke prebivalcev podpisalo prošnjo do deželnega šolskega sveta za slovensko šolo, pa deželni šolski svet je to prošnjo odbil, ker je dal nemški „Schulverein“ za šolsko poslopje 2800 gld. podpore s tem pogojem, da mora biti šola nemška.

Tem prošnjam nasproti je državnemu zboru od koroških občin, vasi in krajnih šolskih svetov došlo 49 drugih peticij, v katerih prosilci prosijo, da naj ljudsko šolstvo na Koroškem ostane, kakoršno je. Pridejana jim je tudi neka prošnja iz Velikega Černivca na Českem, v kateri se državnemu zboru priporoča, da naj se šolstvo ne zniža, ampak naj se še raztegne od 14. do 18. leta.

Vse te peticije bile so v poročanje izročene poslanecu Klunu, ki je sinoči o njih obširno poročal v šolskem odseku. Omenjal je, da versko šolo kato-

ličani zahtevajo ves čas, odkar so bile vpeljane nove šolske postave, da so katoliški škofje precej v začetku in zopet lanskega leta povzdignili svoj glas, rekši, da si štejejo v posebno dolžnost tirjati versko šolo, in da ne bodo mirovali, dokler je ne dosežejo, da jo enako zahtevajo tudi protestantje in židje za svoje otroke, da je mnogo takih peticij došlo raznim deželnim zborom, da se je tirolski zbor letos zopet pečal s to zadevo, in da vladi in državnemu zboru ne bode ostajalo drugega, kakor že skoraj uslišati te prošnje in šolske zakone v tem smislu premeniti.

Gledé šestletne šole je spominjal na obširne razprave pri šolski noveli, kjer so se povdarjali nramni, gospodarski, denarni, kmetijski in obrtni razlogi za znižanje šolske dóbe od 8 na 6 let. Vsled tega je bila sklenjena šolska novela, pri kateri gré sedaj za to, da se res tudi izvršuje. Na Koroškem je to tem potrebnejši, ker je iz poročila deželnega šolskega sveta koroškega za l. 1878/79 razvidno, da so 13 in 14letni otroci jako slabo obiskovali šolo, in da je vsled tega ministerstvo z ukazom z dné 25. marca 1879 okrajne šolske svete pooblastilo, 12letne otroke za poletni čas, to je od 1. maja do konca oktobra oproščevati od šole, ako so sicer marljivo v šolo hodili in se dobro učili. Dotične prošnje so se oglašale ustneno pri krajnih šolskih svetih. Ali kakor se šolska novela ni izvrševala na Gorenjem-Avstrijskem, tako se menda ne izvršuje tudi na Koroškem, ker se ljudje pritožujejo.

Gledé tretje prošnje je poročevalec povdarjal, da imajo slovenski prebivalci pravico za svoje otroke zahtevati slovenski materni jezik kot učni jezik. To zahteva pedagogika, to zahtevajo zakoni, zlasti § 19. temeljnega zakona, § 1. državnega šolskega zakona in § 51. šolskega in učnega reda iz l. 1870. To pravico priznalo je pri raznih prilikah slovanskim državljanom državno sodišče. Sedanje šole na Koroškem so tako vravnane, da Slovenci nimajo ne ene slovenske ljudske šole, ker je tudi v tako imenovanih slovensko-nemških šolah poduk nemšk. Učitelji so tudi večinoma nemški, slovenski jezik na Celovski preparandiji še ni obligaten predmet in učitelji se raje proglašajo za Nemce, ker se s tem prednikom bolj prikuplujejo. Nasledek takega poduka

je, da otroci ne znajo ne nemški, ne slovenski brati, da v poduku zaostajajo itd. Omenjal je, kaj se je že prej storilo od katehetov in od škofa, da bi se vsaj krščanski nauk podučeval slovenski, pa zastoj itd. Nasprotno peticije pravice do slovenskih šol ne morejo ovirati; došle so večidel iz čisto nemških krajev, ktere zadeve slovenskih občin nič ne brigajo, pa tudi v tem slučaju bi ne imele nobenega pomena, ko bi prišle iz ravno tistih krajev, ker Slovenci ne tirjajo, da naj se Nemcem vzamejo nemške šole, ampak oni le zahtevajo, da naj se tudi njim pripoznajo enake pravice, kakor Nemcem.

Konečno poročevalec predlaga, da naj se omenjene peticije izročé slavní vladi in sicer gledé prve prošnje s priporočilom, naj se kolikor mogoče na nje ozira, gledé druge in tretje prošnje pa naj poizveduje in spolnuje svojo dolžnost.

Prvi se oglasi proti tem predlogom liberalni poslanec Suess, ki je kumoval pri sedanjih šolskih zakonih in omenja strašanske razburjenosti, ki jo bode obravnava o teh peticijah napravila in ki zaradi vnanje nevarnosti, ktera nam preti, in zavoljo sedanjih političnih okoliščin ne bi bila primerna. Ko se je pretresala šolska novela, se je zagotavljal, da je to zadnja prememba, da ne bo nič več prišlo za njo, in sedaj se tirja, da naj državni zbor zapusti podlago sedanjega šolstva. Nasprotje med raznimi strankami bode tako hudo, kakor še nikdar poprej ni bilo, zato naj se z ozirom na sedanje politične okoliščine obravnava o teh peticijah odloži.

Drugi kum sedanjih šolskih postav poslanec Beer je krepko pritkraval Suessu in celó trdil, da se bode preobrnilo in na glavo postavilo vse šolstvo, ako se sprejmó od poročevalca nasvetovani predlogi. Zato je priporočal Suessov predlog. Jako moramo obžalovati, da so se desniški udje precej vsedli na limanice, ki jih sta jim bila tako zvito nastavila Suess in Beer. Poslanec Karlon je brez pomislika potegnil za njima, češ, da zaradi vnanjih razmer res ne bi bilo primerno te reči sedaj obravnavati in nemške duhove na leviči vznemirjati. Najprilicnejši bi bilo, ko bi se ta reč obravnavala o priliki, ko se bode razpravljajal nov šolski zakon. V enakem smislu se je izrazil tudi poljski poslanec grof Dzieduszycki,

LISTEK.

Govor o papeštvu v sedanjosti.

(V „Katol. družbi“ govoril dr. Fr. Lampe.)

Slavni zbor!

V občnem zboru „Katoliške družbe“, ki smo ga imeli ob tem času lanske leto, kazal je naš g. podpredsednik z navdušenimi besedami, kako je porabila „Katoliška družba“ vsako priliko, da je pokazala vdanost sv. očetu. „Katoliška družba“ je hotla s tem na Kranjskem buditi katoliško zavest. Gospod govornik je tudi razložil kratko, zakaj da je družba za ta namen „posluževala se ravno papeštva in njegove zgodovine“. — Prepričan sem, gospóda moja, da je pomen papeštva za katoliško cerkev vsem toliko znan, da se mi ni treba kar nič opravičevati, ako mislim, da tudi ob letošnjem občnem zboru morajo naše oči obračati se do rimske stolice. Ne samo, da obhaja letos vrhovni poglavar katoliške cerkve petdesetletnico

svojega mašništva, ne samo, da je lanko sv. leto mnogo in mnogokrat klicalo Vam v spomin naslednika Kristusovega; sedANJI čas sploh velevala katoličanom ozirati se na prvaka sv. cerkve, ozirati se 1. zaradi katoliške cerkve, ozirati 2. zaradi sedanjih nevarnosti, ozirati se 3. zaradi posebnih koristi, ki jih dobiva sedANJI čas od papeštva.

Naj mi dovoli slavna gospóda podati v tem smislu nekaj za nas primernih razlogov.

1. Lanko leto je po svoji oholosti, pa tudi po nespameti v deželnem zboru tirolskem neki vseučiliški profesor vprašal: kaj je katoliško? in odgovoril na to, da nihče ne vé tega. Vprašanje to pač naznanja gorečo željo brezvercev, da bi se katoliška cerkev skrila, da ne bi nikdo zanjo vedel. Toda — hvala Bogu, tako daleč tudi dandanes nismo prišli, da bi res smeli „vprašati po pravici“ kaj je katoliško, kaj je katoliška cerkev? Kajti tudi dandanes vidimo jo lahko povsodi; povsodi deluje, povsodi živi, povsodi oživlja. In vsak katoliško izrejen otrok vé, da sv. cerkev je vidna družba, ki ob-

stoji iz vidnih udov in zraven tega so ti udje zvezani med seboj z vidnimi znamenji ter imajo vidnega poglavarja. V modernem jeziku bi rekli, da je sv. cerkev javna družba, ki ima vse pravice, kakor vsaka družba, in te pravice mora varovati in braniti država. Še več: ne samo javna družba je, tudi samostojna je in neodvisna; ona ne obstoji samo po milosti države, ampak Bog sam dal ji je naravnost pravico in dolžnost, da deluje, raste in se vlada sama. — Ta vidnost, javnost, samostojnost sv. cerkve se pa kaže najjasneje v tem, da je njen poglavar javna, samostojna, veličastna oseba, kakor je ravno rimski papež. Kakor bolj se sveti njegov prestol po celem svetu, čem bolj je on samostojen, čem bolj je on veljaven: toliko bolj se kaže tudi moč, veličastvo in samostojnost sv. cerkve. Cerkev in njen poglavar sta neločljiva. „Kjer je Peter, tam je cerkev“ zaklical je že sv. Ambrož. Saj vemo, da je sv. Peter in toraj rimski papež skala ali podlaga, na katero je zidana sv. cerkev. — Dandanes mora poglavar sv. cerkve še posebno viden, slaven, samostojen biti. Nekdaj je imel rim-

ki je še pristavljaj, da bi dotični sklep ne imel nobenega praktičnega vspeha, ker bi bilo še zmirom vladi prepuščeno, da kaj vkrene ali ne.

Tudi Weitlof in Wilbauer sta se oglašila za Suessov predlog, in poslednji se je zlasti spodtikal nad tem, da se eno in isto ime večkrat nahaja na peticijah, in da je toliko podkrižanih prosilcev.

Poslanec Klun je odgovarjal Suesu, da je pač mislil, da bodo te peticije nemško gospodo na levi razburile, ali taka razburjenost je čisto nepotrebna, ker gre le za pravico in ker mora tudi v tem slučaju veljati stari pregovor: „Fiat justitia, pereat mundus!“ — Pravica mora veljati, ko bi imel tudi svet poginiti! Nasprotniki trdijo, da se ima šolstvo s temi predlogi popolnoma spremeniti. To ni res; prvi predlog prepušča vladi, hoče li kaj storiti ali ne, dokler državni zbor sam ne sproži zakona zastran verske šole, z drugim in tretjim predlogom pa se nobena postava ne spreminja, ampak ona le zahtevata, da naj se obstoječi zakoni tudi slovenskim prebivalcem na korist izvršujejo. Kaj bi storili nasprotniki, ko bi imeli pred seboj n. pr. kako prošnjo iz nemškega Kočevja, v kateri bi se tamošnji Nemci pritoževali, da jim je deželni šolski svet kranjski ukazal slovenski učni jezik, kterege njih nemški otroci ne umó, in bi prosili državni zbor, da naj jim pomaga k njihovi pravici? Ali bi ne zagovarjali dotične prošnje in prosilcem ne dajali prav? Kar je pa Nemcem prav in pravično, to mora biti tudi Slovincem, in kakor mora za nemške otroke veljati nemški učni jezik, tako mora za slovenske veljati slovenski.

Praktične vrednosti sklepi res ne bodo imeli, ako jih ministerstvo ne bo hotlo izvrševati. Ako pa ima dobro voljo, zamore goropadnim neprilicnostim na Koroškem v okom priti tudi brez naših sklepov. Še dalje odkladati peticije bi ne bilo prav, in tudi ne potrebno. Odsek prav lahko vse te peticije reši brez odloga, ker bode pri vsem tem še zmerom mogoče obravnavo v zbornici odložiti, ako bi se predsedniku dozdevalo, da bi ne bilo primerno jih zaradi vnanjih nevarnih razmer obravnavati že sedaj. Saj je v njegovi moči kako reč dejati na dnevni red, ali ne. Zato konečno prosi, naj odsek ne sprejme Suessovega predloga, ampak naj se spusti v razpravo o peticijah.

Toda vse to prigovarjanje ni nič zdalo, večina je sklenila, da se obravnava o koroških peticijah po Suessovem predlogu za zdaj odloži; proti temu predlogu sta glasovala edina poslanca Klun in Chotkowski. Reč je toraj odložena; za koliko časa, kdo vé? Ubogi Koroški Slovenci bodo morali še čakati, ako se morebiti ne odločijo, da nemudoma pri državni sodnji uložé pritožbo zaradi prikrajševanja njihovih vstavnih pravic. Zastopnikom slovenskim pa bode tem svetejša dolžnost se krepko potegniti za nje, ker so drugi na nje pozabili in Koroške zadeve vravnavajo, kakor da bi tam ne bilo nobenega Slovenca več.

O današnji seji državnega zbora poročam jutri.

Občni zbor katoliške družbe dne 26. p. m. *)

Predsednik g. dr. Anton Jarec otvori 18. zborovanje katoliške družbe za Kranjsko, ter

*) Po nepriliki zakasnjeno.

Vredn.

ski papež kot najviši duhoven že sam po sebi veljavo, ker je on bil nad posamnimi narodi, ker je on zastopal veljavo duhá, omike, vednosti, napredka, — nasproti posvetni moči ali sili vladarjev. Dandanes se širi po celem svetu splošna omika, po železnicah in drugih pripomočkih so se narodi približali, zdi se, kakor da so vse razlike zginile, da so se vladarji ponižali s svojih prestolov, odkar je splošna volilna pravica ali se vsaj zahteva. Papeža in duhovstvo sploh imajo za sovražnika omiki in napredku. Zato mora prav dandanes biti duhovna veljava vidna, kazati se mora sv. Petra stol kot božja naprava in sv. Petra nasledniku udana morajo biti srca kot božjemu namestniku. Le tako se more kazati katoliška cerkev, da je res vidna, ako bode glavna, enojna in zedinjajoča vez — rimska stolica — povsod vidna. Le raz vatikanske cerkve sv. Petra zamore vihrati ona zastava, krog ktere se bodo zbirali tudi nadalje vsi Kristusovi vojščaki.

obžaluje, da se presvitli knez in škof zaradi bolehnosti ne morejo občenega zbora udeležiti. Iz govora prečastitega gospoda predsednika še posnamemo, da je družba imela 650 udov domačih in vnanjih; umrlo jih je 25, a pristopilo 39. Mrtve družabnike je spremljevala k pogrebu društvena zastava, ali pa se je sv. maša brala za njih dušni mir. O poletenskem času je bila vsak prvi torek v mesecu na Rožniku sv. maša za žive in mrtve družabnike. Odborovih sej je bilo 5 v preteklem letu, v zimskih mesecih je bila večkrat tombola in ob sredah so bili znanstveni govori. Dohodkov je imela družba 1155 gld. 1 kr., a stroškov 1089 gld. 32 kr. Predsednik se zahvali gospodom odbornikom, ki so pripomogli, da se je društveno delovanje moglo izvrševati, ki so imeli ali znanstvene govore, ali so za „Glase“ pisali in vredovali društvene zabave.

G. podpredsednik prelat dr. Čebašek hvalo izreka g. predsedniku za njega nesebično in požrtvovalno vodstvo, kar itak mnogo truda in skrbi stane. Potem omenja matere (katoliške družbe), ki je imela dvoje hčeri, prvo (katoliško politično društvo) je bilo žalibog razpuščeno, a druga (Vincencijevo društvo) še živi in deluje.

Govori potem še g. dr. Lampe, ter vabi pisatelje za dopisovanje v „Drobtinice“. Katoliška družba namreč misli namesto „Glasov“ izdati „Drobtinice“. Poslužiti se hoče tega imena, ker so bile Slomškovke drobtinice nekda priljubljene in so vsakemu stanu: duhovnom, starišem, vzgojiteljem itd. raznega berila prinašale. Formalno, pravi dr. Lampe, je stvar v redu, preostaja še, da se resno dela lotimo in v „Slomškovem duhu“ spisujemo „Drobtinice“. Ker bodo letos sv. oče Leon XIII. zlato mašo obhajali, govori nadalje dr. Lampe, ni ga primernejšega predmeta, nego da govorimo v papeštvu. Preteklo leto je govoril o tem važnem predmetu prelat g. dr. Čebašek, v tem smislu je tudi letos prečastiti govornik pred vsem povdarjal in pričujočim dokazoval, da je papeštvo najboljši varh „omike in izobraženosti“ in svet bi se bil že davno pogreznil v barbarstvo in nevednost, ko bi v Rimu ne bil varuh in čuvaj ne le krščanski veri, marveč tudi pravi omiki in izobraženosti.

Predsednik naznaní, da se bode osnoval poseben odbor, ki se bode posvetoval, kako bi se Ljubljanska škofija udeleževala te zgodovinske slavnosti. (Slišimo pa med tem, da so milostljivi knez in škof sami to stvar v roko vzeli, in tako bode tudi najbolj dostojno in namenu primerno).

Oglaší se potem odbornik g. Ledenik ter vabi družabnike, da bi se udeleževali večernih shodov, da postane družbina soba nekako središče, kjer prijatelj prijatelja najde itd.

V pregled računov se volijo gg.: Gestrin, Jereb in Karlin. V odbor se voli 24 odbornikov, ki so gg.: dr. Čebašek Andrej, Dogan Janez, Flis Janez, dr. Jarc Anton, Jemec Kašpar, msgr. Jeran Luka, Jerič Josef, Kržič Anton, Kalan Andrej, Kolar Matija, Krašovec Kajetan, Ledenik Alfred, Kunčič Jurij, Lahajner Karol, dr. Lampé France, Lindner Alojzij, Marn Jožef, Močnik Matej, Pirnat Tomaž, Polak Karl, Pihler Jožef, Rozman Janez, Zadnikar Valentin in Zupančič Anton.

V odborovi seji dne 3. t. m. se je odbor ustanovil: Predsednik: g. dr. Anton Jarc; podpredsednik: prelat g. dr. Čebašek; zapisnikarja: gg.

2. Ako nam že dosedaj rečeno kaže dovolj, kaj da nam mora biti papeštvo dandanes, sprevideli bomo pomen njegov še bolje, ako se ozremo na nevarnosti, ki pretijo dandanes človeštvu. Da take nevarnosti niso samo v glavah prenapetih bojazljivcev, ampak da so prave nevarnosti, to nam pričajo politični dogodki v obilici, izjave treznih mož, izjave sv. očeta samega in pa izjave škofov, kakor n. pr. izjava predlanskem v februarju na Dunaji zbranih škofov. Kakošne nevarnosti? Največ nevarnosti, ki žugajo, da pade ves državni in cerkveni red, pade omika in vera, sploh vse, kar je človeštvo pridobilo s težavo, s pomočjo krščanske vere. Od kod izvirajo te nevarnosti? Od tod, da nečajo ljudje več pripoznavati božjih postav in da ne spoštujejo nobene veljave več. Red pa se zamore vzdržati le, ako imajo oblasti veljavo; sicer tudi orožje ne pomaga.

(Konec prih.)

Lapajne in Pihler; knjižničarja: gg. Kalan in Pihler; blagajnik: g. Krašovec. V literarnem odseku so gg.: Lampe, Čebašek, Jeran, Zupančič, Marn, Kalan, Kržič; v gospodarskem odseku pa gg.: Pirnat, Ledenik, Pihler.

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. februarja.

Notranje dežele.

Kdor vestno opazuje novice in razne izjave o Avstriji iz Rusije dohajajoče, prišel je izvestno že do prepričanja, da si včasih taiste dva dni zaporedoma niso enake. Danes glasé se taista, tako jutri pa ravno nasprotno. Od kod to? Od dvoglavega orla ruskega! Evropi je namreč vedno pred očmi imeti, da ima opraviti z dvojno Rusijo. Ena je uradna ali oficijelna, druga pa narodna ali neoficijelna. Novice iz uradne Rusije, kterež na čelu je car, so večinoma Avstriji prijazne, one iz narodne Rusije, kterež načelnik je pa glavni urednik „Mosk. Vedom“, Katkov, so pa Avstriji vseskozi sovražne in prav zaradi tega tudi dostikrat lažnjive. Tako laž raztrosil je Katkov zopet te dni po svetu, češ, Avstrija se skuša za zgube prejšnjih časov sedaj na Balkanu odškodovati. Ali je to res? Mogoče, vsaj čudnega bi prav nič ne bilo, če bi se to vresničilo; pravico za razširjanje svojih meja ima pa Avstrija kot velesila prav tako v žepu, kakor pa vsaka druga njenih tovaršic. Poglejmo vendar, kolikrat in kedaj se je Avstrija te pravice že poslužila. Leta 1848 ponujale so ji velesile podunavski kneževini Moldovo in Valahijo, Avstrija ji ni marala. Leta 1854 bi bila zopet lahko dobila obe ti dve pokrajini, pa se je zopet jako lepo zahvalila za nji. Nekako poltretje desetletje kasneje ponudil je ruski car Bosno in Hercegovino Avstriji v last, samo če bi jo bila hotela, pa ni marala za njo. To je bilo ob času rusko-turške vojne. Nekaj kasneje izročila je Evropa Avstriji nalogo Bosno in Hercegovino zasesti, da se mir napravi. Sedaj je Avstrija ubogala, če tudi se kljub temu ni dežel polastila. Bosna in Hercegovina še dandanes niste naši, če tudi bi bili že zdavnej lahko, kajti uradna Rusija se je že leta 1878 izrazila, da jo v Bosni in Hercegovini nikjer čevelj ne žuli. Rusija bi se do lanskega leta izvestno ne bila upirala. Kako lojalna je mogočna Avstrija nasproti razvijajoči se Srbiji, kako ji gre na roko, če tudi dobro vé, da sosed včasih nekoliko po Bosni poškoli. Nič ne dé! Avstrija jo kljub temu podpira v njenem razvoju. Sumničenje Katkovo je toraj popolnoma neopravičeno in poleg tega še neresnično. Avstrija bi si na Balkanu le v enem slučaju morda dalje pomagala in ta bi bil tedaj, če bi tudi Rusija preko Bolgarije dalje silila, kar bo južni Evropi utegnulo popolnoma novo lice dati. Sicer se bo pa Avstrija na Balkanu s tem popolnoma zadovoljila, kar ima sedaj — ako smemo našim diplomatom verjeti.

Avstrijska izvrševalna naredba o črni vojski si je z madjarsko v eni točki precej navskriž. Po paragrafih tostranske naredbe se bodo črnovojniki za spopolnjevanje stalne armade lahko jemali iz vseh petih razredov prvega nabora. Madjari so bili v tem oziru že bolj milostljivi s tistimi svojimi rojaki, ki imajo že vojaški odpustilni list v žepu in so jih samo za dve leti še privili, da se namreč že po dosluženih 12 letih še lahko k stalni vojski kličejo kot črnovojniki. Od kod ta razlika? Poslanec Hompežu je posebno hudo po glavi rojila in si ni mogel drugače pomagati, kakor da je brambovskega ministra grofa Welsersheimba zaradi nje prijel: „Erkläre mir, Graf Oerindur, diesen Zwiespalt der Natur“. Grof Oerindur — pardon, grof Welsersheimb je rekel, da to ni družega, kakor samovoljno tolmačenje obeh postav in njunih določil. Da je pa narod po nepotrebnem razburjen, vzrok so javni organi, ki so v tako važni zadevi, kakor je ravno spolnovanje črnovojniške dolžnosti, narod po nepotrebnem razburili, kar se nikakor ne dá opravičiti. Določila avstrijske, kakor tudi ogerske črnovojniške postave so si gledé spopolnjevanja stalne armade s črnovojniki popolnoma enake. Vojna zapovedništva se bodo ob času potrebe strogo po njih ravnala. Kar vojno ravnateljstvo že sedaj zahteva, je vse vtemeljeno in zapopadeno v črnovojniški postavi in mu daje pravico, črnovojnikov do postavno določene meje v prvem naboru posluževati se. Kako daleč da pa že sedaj konkretna skrb sega ali ima segati, tega v določbah in v postavi nikjer ne nahajam določene, ker se bo to ravnalo po potrebi, ki bo ob vojnem času nastala. Razlike pa v črnovojniški postavi ni prav nobene med cis in trans.

Pred kratkim pečali smo se na tem mestu z novo preskrbninsko postavo vojaških vdov in sirot in smo konečno omenili, da se bo postava raztegala le naprej, ne pa ob enem tudi nazaj. To je, da tiste vdove in sirote, katerim so možje in očetje do sedaj pomrli, ne bodo dobile po sedanjem načrtu postave nikake preskrbnine, temveč bodo preskrbnine le take sirote in vdove deležne, katerim očetje, oziroma možje še le potem pomrjé, kedar bo postava že veljavo zadobila. To pa nekterim možem

v vojnem odseku, kjer se je načrt te postave pretresal, nikakor ni bilo všeč, in so predlagali resolucijo, da naj se vlada poziva tudi za dosedanje vdove in sirote, katerih možje so v boju padli ali pa v službi ponesrečili, skrbeti, kakor se ji to najumestneje zdi, če jih noče staviti v eno vrsto z bodočimi vdovami in sirotami.

Vnanje države.

Francozje so se res jeli nekaj bolj za mir ogrevati, kakor pred kratkim časom. Po najnovejših poročilih iz Pariza se čuje trditev, da ga menda v vsej republiki ni človeka, ki bi imel kaj javnega vpliva in bi si sedaj boja želel. Vsakdo se boji grozne odgovornosti, ki bi ga zadela, če bi se ob njegovem povodu vojska pričela. Ob enem tudi trdijo, da se vznemirljive novice, ki so nekaj časa svet v strah prijemale, niso na Francoskem kovale, temveč je Bismark nevtrudljivo za nje skrbel, da se jih ni nikdar zmanjkalo. Da pa brez dela ne bodo, vsaj vplivni možje ne, mislijo se spraviti čez sedanji kabinet, na čegar mestu bi radi drugega imeli. Freycinet bi zopet radi nazaj, drugim bi bil pa tudi po volji kabinet Floquet-Freycinet, iz česar pa menda nič ne bo. Vojakom ob nemški meji nastavljenim se je zapovedalo, da naj vse kakoršne koli vaje ustavijo, samo da ne bodo Nemci kakih priprav za boj po nepotrebnem iskali, kjer jih ni. Zanimujejo se tudi vse novice dotikajoče se sklicevanja rezervistov pod orožje. Kdo vé, ali je sedanje navdušenje za mir odvisno od bližajočega se spremena v vladnih krogih ker ima Francoska novega ministra zunanjih zadev dobiti, ali pa so se Francozje v resnici prepričali, da je mir boljši, kakor deset vojsk, o katerih se še ne vé, na čegavo čelo da bo položila junaška sreča lavoriko.

Kako Angleži o sedanjem položaju med **Nemci** in **Francozi** mislijo, razvidno je iz razgovora, ki ga je imel dopisovalec „Politische Corr.“ z jednim angleških državnikov, ki je s Salisburyjem prav dober prijatelj. Dotični državnik je rekel, da ni res, da bi knez Bismark na Francoze prežal. Bismark le predobro vé, da bi bila nova vojska za Nemčijo grozna nesreča, ktere se odločno branijo cesar in narod. Kar se Francozov tiče, je že res, da ondi nekaka politična šola vestno za to skrbi, da ne zaspi misel po osveti. Prilike za njeno izpeljavo pa ne bodo prej imeli, kakor še le v slučaju splošne evropske vojske in to še le tedaj, če bi Francozje našli zaveznika, kar je pa tudi le tedaj mogoče, če bi se iz bolgarskega vprašanja boj izcimil, ki bi Nemce vase zapletel. To bi bila jako huda skušnjava za Francoze, ktere bi se pač ne mogli dolgo časa upirati in bi prej ko ne poskusili vojno srečo. Da pa Evropa te vojske ne bo še tako brž doživela, za to hoče menda Salisbury skrbeti, ki je Rusom nasproti že zdatno prijenjal in pravi, da bo še, če ne pojde drugače. Škoda namreč ni v nikakem razmerju, ki jo ima Angležka s tem, če je nekoliko manj Rusom sovražna, kakor pa bi jo imela, če bi stala Evropa v ognju.

Izvirni dopisi.

S Polja, 7. februarja. Besede, pisane v „Slovenecu“ št. 26 v dopisu „Iz Kremsa ob Donavi“ so me veselo iznenadile. Spoštovani pisatelj, Poljski farán, zdaj pri vojaki, želi, da bi se pri nas osnovalo kako društvo — ali bralno, ali pa podružnica sv. Cirila in Metoda. Skoraj povsod po Slovenskem, pravi pisatelj, se snujejo zdaj društva, le iz Polja se nič ne sliši. Res hvalevredna misel! Delati nam je treba. Sovražnik vernosti naše in narodnostne paše tudi danes ne spi, on dela, pridno, marljivo dela, z besedo, s peresom in z denarjem. Postaviti se mu je nasproti z enakim orožjem. Ljudstvo se mora izobraževati. Na podlagi verski in narodni oblaževati in ogrevati si mora srce in bistriti si mora um. Složna delavnost v kakem društvu je temu blagemu namenu gotovo dobro sredstvo. Pri nas so društvenemu življenju po eni strani res nekako ugodne razmere. Naravna lega naši župniji je že lepa in pripravna. Vse vasi so blizo skupaj, na ravnem, bližina srca Slovenije, bele Ljubljane; prebivalcev nad tri tisoč, katerih večino ne tare žalostno, dostikrat tudi na duševni razvoj slabo vplivajoče uboštvo. Tovarne na Fužinah in Vevčem, železniška postaja v Zalogu dajejo tudi po zimi dosti zaslužka. Ljudstvo, zaradi ravno naštetih posebnih okolišnosti izbujeno, dovezetno za vsak napredek. Kako že zdaj, brez posebnega priporočevanja rado prebira dobre knjige in podučne časnike! Da navedem le en slučaj. Na mali opomin, naj bi več udov pristopilo družbi sv. Mohorja, vzrastlo je število lanske leto od 68 na 138. Letos se kaže še večji napredek. Po drugi strani pa so težave in zapreke neizogibne. Že oživiti pri nas taka društva ni lahko. Pisalec iz Kremsa nehoté to sam priznava, pismo, da se je osnovanje

društva že pred par leti nameravalo. Zakaj se ni izvršilo? So bile pač težave in zapreke — kaj ne? Tudi danes niso še odstranjene, mogoče, da jih je še več. Še mnogo težje pa je, mora mi vsak pritrditi, osnovanemu društvu krepko življenje vzdržavati, da cveteva in da nameravan in željen sad rodi.

Pisatelju iz Kremsa, kakor se kaže, ni znano, da so se v naši bližini, v okolici Ljubljanske, že osnovala „Bralna društva“ na dolenjo in gorenjo stran. Kje so danes? Komaj da še diha — če so še sploh pri življenju. Enaka osoda je zadela mnogo društev na Kranjskem. Pa ne, da bi hotel plašiti ali odvrčati od lepe misli, osnovati si kako društvo, ne — z božjo pomočjo, složno delavnostjo in požrtovalnostjo — odstranijo se zapreke. Z veseljem toraj pozdravljamo v Polji domači klic iz daljave. Zrnice je to vsejano na Poljsko zemljo; želimo, da oživi in zeleni. Zamolčati pa še ne smem in ne morem nekaj, kar mi je pri tej reči posebno pri sreč. Društvo, katerokoli bi se osnovalo, držati se bo moralo strogo namena: ljudstvo podučevati (z zdravim knjigo, poštenimi časniki in zanimivimi govori); pri zabavni točki programa pa izbrisati vse, karkoli bi vtegnilo škoditi pravosti ljudski. Ljudstvo se že kratkočasi z lepim vbranim narodnim petjem. To mu tudi blaži srce in vzbuja in vtrjuje narodno zavest. Tega nam manjka v Polji, tega bolj, kakor kaj drugega. So možje in mladenči, vneti za domače petje, ki imajo posluh in čista grla, a ni ga, ki bi jih zbral, ki bi jim bil voditelj. Na delo toraj možje Poljski in mladenči! Proč toraj z onim pogubonosnim — ali če hočete — neznosnim domačim preprirom zaradi — premeščenja pokopališča namreč. Pokopališče najlepša lega je pri cerkvi. Naši pradedi so mu skoraj povsod ta prostor odkazali, gotovo ne brez pomena. Ljubili so se krščansko v življenju, želeli so tudi po smrti svoje blizo sebe imeti. Živejši so se jih spominjali, pogostneje kak zdihljej ali očenaš za njihovo dušo darovali. Ker je pa pri nas zdaj določeno, že dognana reč, da mora pokopališče od cerkve, vprašam Vas, dragi sofarani, ali ni nespametno se tako strastno poganjati in pričkati — kje bo bodoče pokopališče? Ali bode na to ali ono stran cerkve, en meter dalje ali bližje nje — to mislim je jako malo v zvezi z našo časno in večno srečo. Sloga medsebojna — ljubezen — to nas bode storilo krepke in srečne.

S Šenturške gore, 6. febr. Ko je doli v nižavah in po ravnem polji še vse belo snega videti, je na solnčnih krajih naše gore do dobrega skopnel in takoj so pririle iz ogrete ter prebujene zemlje prve spomladne cvetlice in se bujno razcvetajo; in sicer: pod grmovjem ob potih in po rebrih žolti spomladni jegelčki („Primula acaulis“) in višnelo-cvetni jetrniki („Anemone hepatica“ ali „Hepatica triloba“); po lozah je že mnogo snežno-belih kuric ali slepic („Helleborus niger“), ki pridnim čebelicam o ugodnem vremenu veliko sladkega medu dajejo; po njivah je videti posebno njivskega jetičnika („Veronica agrestis“); po travnikih pa malim zvezdicam podobnih rigelcev ali marjetic („Bellis perennis“). Te dve cvetlici ste samo malo zadremale pod snežno odejo in se zdaj zopet zbudile k novemu življenju; kajti v pozni jeseni jih je bilo enako obilno. Metuljčka „Colias Rhamni“ in „Vanessa Urticae“ sta se tudi prikazala ter se veselo zibljeta v mirnem, čistem zraku od cvetlice do cvetlice. Minuli četrtek sem celó čul drozga („Turdus musicus“) popevati. Kdor ima količkaj očesa in srca za prirodo in božje stvari, ga take pojave zlasti po dolgočasni in odurni zimi neznansko razveseljujejo, ker mu naznanjujejo, da se bliža ljubomila spomlad.

S Krškega, 6. februarja. Čuden primerljaj sem doživel pri izkopavanju rimskih grobov pri vasi Zalohe, župnije Raka. Zalohe pod Rako, kake pol ure ležeča vas, je jako raztresena, kakor bi res vas ne bila, ampak posamične na daleč po okolici raztresene hiše, med katerimi leži polje in travniki, pa tudi hoste se ne manjka. Bilo je leta 1884 meseca maja, ko smo na Dernovem veliko novih starin nakopali. Mislil sem si, gotovo morajo biti tudi po okolici grobovi. Nekega dne moji delavci niso časa imeli za delo. Samo jeden je prišel. Mislil sem si: danes pojdem kam drugam gledat. Res rečem popoldne fantu: vzemi orodje! Odšla sva dve uri daleč do Zalok. Prišedši do ene posamezne hiše,

kmeta Žabkarja, se ustaviva. Kraj mi je bil skoraj popolnoma neznan. Le enkrat sem tu skozi hosto hodil po peš potu proti Novem mestu. Ljudem v tej okolici sem bil tudi popolnoma neznan. Ko toraj do tega Žabkarja prideva, sta mož in žena na bližnji njivi, kamor sva se takoj podala. Vprašal sem moža, čegava je hosta nad hišo. Ko mi reče, da njegova, ga poprosim, da naj gré z mano tje, kjer bi rad ondi eno luknjo skopal. Mož prav rad gré, radoveden, kaj to pomeni. Prišedši v hosto, se jaz vstavim in nekoliko okoli pogledam. Že čez malo časa rečem kmetu: čegav je ta prostor, na katerem stojimo. Kmet pravi: to je moje, ali precej en seženj proč je pa že sosedovo. Jaz zaznamujem s palico majhen prostor, ne več, kakor dva čevlja širok in rečem mojemu fantu luknjo v zemljo skopati. Fant koplje, mi dva s kmetom ga pa gledava. Kmet se čudi, kaj tukaj iščeva. Luknja je bila komaj čevlj globoka in že pride do meča po koncu v zemljo zapičenega. Kmet se je kar prestrašil in ves osupnjen gleda, kaj je to. Brž še jaz poklekнем in začnem z nožem zemljo od meča odkopavati, da bi celega dobil. Ljudi se je med tem vse polno nabralo. Ko meč odkopljem, gremo precej nazaj, ker bližala se je noč. Ljudje so čudno gledali za nama, češ, to niso božji ljudje. Čudili so se, kako sem mogel jaz vedeti, da je bil tam meč zakopan. Sam priznam, da je bil to res čuden primerljaj. Zadel sem namreč na rimski grob iz prvega stoletja. V takih so bile posode, katerih smo pozneje več našli samo v zemljo zakopane in ni bilo nič kamenja zraven. Tak grob je bil tudi ta, kjer sem slučajno na meč naletel. Pozneje smo ondi še več odkopali, ali meča ni bilo nobenega več. Drugi dogodek, ki sem ga ondi doživel, je tudi vreden, da ga zapišem. Ko smo že nekaj časa tam kopali, je eno noč grozno gromelo in hud vihar je nastal. Drugo jutro hočem zopet kopati, toda kmetica stopi pred mene in mi reče: od zdaj zanaprej ne bodete nič več tu kopali in pustite sploh mrtve v miru. Nocoj so nam hotli hišo raznesti; tako so tulili okrog hiše, da je bilo strah in groza. Mislila sem, da nam bodo vse poslopje razkopali. Vse se je treslo. Zato sem sklenila, da ne pustim nič več kopati, sicer nam mrtvi ne bodo miru dali. Zastonj je bilo vse prigovarjanje, da bi meni pustila dalje kopati; moral sem se drugega pripomočka poslužiti, da sem smel dalje kopati.

Iz Celovca, 7. febr. (Družba sv. Mohora.) Prav blizo je čas, ko bodo velečasti gospodje poverjeniki zapisnike Mohorjevih družnikov za leto 1887 sklenili in družbinemu odboru v Celovec odposlali. Nabira udov se namreč konča z zadnjim dnevom tekočega meseca. Zategadelj vse častite staro ude in rodoljube, ki mislijo na novo pristopiti, prijazno pominjamo in nujno prosimo, naj se podvzajo in letnino svojim poverjenikom oddajo, da bode tem mogoče svoje vpisovalne pole o pravem času skleniti. Po opravljenem redu (točka 2) se oni, ki se ne dá vpisati do konca februarja, ne more več šteti za ude, ampak dobí za poslani denar samo toliko bukev, kakor po bukvarnicah. Zakasnjenci redno zapisovanje dokaj zavirajo in mnogo več truda prizadevajo. Tudi zamore družba marsikaj prihraniti, ako že do srede marca zvé, v kolikih iztisih da se imajo družbine knjige tiskati.

Med letošnjimi knjigami dobé častiti družniki jako lepo knjigo, spisano po slavnoznem gospodu katehetu Ant. Kržiču v Ljubljani, ki ima naslov „Osmero blagrov na svetu“ in obsega 12 tiskanih pol. Nadejamo se, da bode to dovršeno delo vsem udom dobro došlo. To knjigo bo družba dala trdo v prt vezati za one ude, ki letnini dodajo 40 kr. veznine.

Dobro znamenje in lep dokaz, kako je družba Slovincem priljubljena, je to, da se je celó v daljnih krajih, v Ameriki, spominjajo. Nedavno je družbin odbor z veseljem prejel lepo število novih udov, namreč 40 samo iz dveh krajev države Minesota, po č. g. Matiji Bilbanu. Bog daj, da bi se število družnikov pomnožilo tudi letos!

Domače novice.

(Društvo v podporo vzbolenim duhovnikom.) Vodstvo razpošilja ravnokar sporočilo o delovanju v preteklem društvenem letu. Namen temu društvu je: podpirati duhovnike, ki so v svoji službi zgubili zdravje in je upanje, da bi po kratkem odpokoinku

zamogli zopet nastopiti službo. Podpora obstoji v tem, da se društvenikom omogoči bivanje po zdravstvenih krajih. V ta namen je društvo, ki se je oživilo leta 1877, s prva v najem vzelo dve vili v Meranu na Tirolskem. Danes pa ima že dve lastni hiši: eno v Meranu za 23 duhovnikov, eno pa v Gorici s prostorom za 18 članov. V teh prostorih je v prvem desetletju dobilo brezplačno streho 209 društvenikov. V tekočej zimskej dobi jih je v „Rudolphinum“ (Gorica) prišlo 10, v „Filipinum“ (Meran) pa 13, med zadnjimi jeden iz škofovine Ljubljanske. Za sledeče mesece se jih je napovedalo še četvero. Trem duhovnikom, ki so že bili vzprejeti, okoliščine niso dopuščale priti. Na novo je pristopilo 14 ustanovnikov, ki so vplačali posamezno vsaj 100 gold., potem 35 dosmrtnih udov z enkratnim doneskom najmanje 20 gld., 283 letnikov s plačilom po 1 gld., in 136 dobrotnikov, ki društvo podpirajo po lastni volji. V celem je sedaj 235 ustanovnikov, 871 dosmrtnih članov in 1901 letnih in 473 dobrotnikov. Dohodkov bilo je v gotovini 57.627 goldinarjev 82 kr., v vrednostnih listinah 65.300 gl., stroškov pa v gotovini 51.954 gold. 85 kr., v tem znesku je zapopadeno 13.430 gld., za kar so se nakupili vrednostni papirji. Dne 31. decembra je bilo 5672 gld. 85 kr. gotovine in 65.300 gl. vrednostnih listin. Velezaslužni ustanovitelj društva, Čeho-Slovan msgr. Filip, od istega ne zahteva nobene dobrote za sebe; to se vidi že iz tega, ker je za dve sobi, v katerih biva, v ime stanarine dal 4000 gold. V izvestju se na strani 7 do 9 nahaja „parere“ društvenega zdravnika, gosp. o. Sobelja, prijorja bratovmilosrčnikov, parere, iz katerega lahko vsaki bolnik sam presodi, ali se naj poda v Gorico ali v Meran. Kakor nam piše odbornik, ki nam je te vrstice doposlal, namerava opisano društvo stopiti v nekako zvezo z „Družbo duhovnikov Lavantske škofije“. Ta ima na Dobrni lastno novo poslopje. In semkaj bi tudi Gorica-Meranski društveniki laglje zahajali iskat zdravja, ako bi jim toplice ugajale.

(Vabilo na predpustne krofe), ki jih pripravi gostilničar g. Ferlinz v nedeljo 13. februarja t. l. za „Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov“ v steklenem salonu zvečer ob 7. uri. Spored je zanimiv. Vrli „kvartet“, ki nas je pri „božičnici“ tako razveseljeval, tudi pri predpustnih krofih ne bo pozabil na nas. Predstavljala se bode igra: „Doktor in njegov sluga“, burka v enem dejanji. Poklonil društvu A. Martinec. Diletantje si bodo prizadevali gospode goste pri dobri volji ohraniti. Vabijo se najvljudneje vsi gospodje podporniki in dobrotniki društva. Na srečno svitanje v nedeljo pri „Zvezdi“!

(Letopis Ljubljanske čitalnice) došel nam je ravno kar v roke. Vsebina se pričinja z odborom za leto 1887, kteremu sledi imenik društvenikov. Le-ti se delé na častne, Ljubljanske in vnanje društvenike. Častnih društvenikov ima čitalnica čvetero, in so: dr. Rački, kanonik v Zagrebu; Strossmayer, vladika v Djakovem; baron Winkler, c. k. deželni predsednik kranjski, in dr. Zupanec, c. kr. notar v Ljubljani. Število Ljubljanskih društvenikov znaša 303 in se mora pri 27.000 prebivalcev jako pičlo imenovati; čitalnici bi pač iz srca želeli, da bi se ji to število v teku letošnjega leta vsaj potrojilo, če ne več. Vnanjih društvenikov je šest. Vseh skupaj ima čitalnica 313 udov. Za imenikom pride na vrsto jako marljivo in prijetno sestavljeno „Poročilo o narodni čitalnici Ljubljanski za l. 1886“. Sestavil in poročal tajnik g. Evgen Lah, v občnem zboru dne 26. septembra 1886. Računsko poročilo blagajničarja g. Kadilnika nam kaže dohodkov 4223 gold. 72 kr. v gotovini in 2560 gold. 50 kr. v obligacijah. Stroški znašajo pa 4200 gold. 80 kr. Proračun za letos sestavljen je na svoto 4097 gold. 67 kr. dohodkov in 4078 gold. stroškov. Veselje je društvo napravilo v teku leta devet, in so bile štiri predpustom, ena spomladi, ena poleti, dve v jeseni in ena po zimi. Časopisov ima društvo 37 in je med temi 18 političnih in 19 zabavnih.

(Dopolnilne volitve) v mestni odbor Ljubljanski bodo v Ljubljani dne 28. marca za I. razred, dne 29. marca za II. razred in 31. marca za III. razred.

(V naborno komisijo) na magistratu izvoljena sta letos mestna odbornika gg. Valentinčič in Velkovich; v komisijo za določitev vojaške takse pa odbornika gg. Pakiž in Klein.

(Nova mestna ljudska šola) v Ljubljani zidala se bo po sklepu včera nje seje mestnih očetov v Kravji dolini na ledini, kjer je bil svoje dni živinski somenj.

Poročevalec g. Valentinič predlagal je dva prostora, ravno kar navedenega namreč, ki bo veljal kakih 10.000 gld. in pa Českovo posestvo v dolgih ulicah, ktero bi veljalo svojih 30.000 gld. Ker je poslednje datno dražje, uhod k šoli pa niti na polovico ne tolikanj pripraven, kakor na ledini, odločil se je mestni odbor za zgradbo nove šole na ledini, za kar je 15 odbornikov glasovalo. Šola bo veljala kakih 150.000 gld., če bo namreč združena z otroškim zabaviščem.

(Tudi redarju spodobi se olika!) Danes dopoludne pustila je neka mlekarica iz okolice svoj voziček pred prodajalnico g. Šk. za vodó v „Kresiji“, ter je šla v štacuno kupovat. Med tem pride redar in se nad vozičem, ki pač ni bil nikomur na poti, tako razjezi, da ga prekucne. Vsled te nepotrebosti pobila se je mlekarici vsa posoda. Taka robatost se sama obsoja in bi bilo pač želeli, da bi se pri javnih organih korenito odpravila.

(Najboljša podružnica) c. kr. kranjske kmetijske družbe je, kakor smo iz popolnoma zanesljivega vira zvedeli, **P o s t o j n s k a**, ki ima 361 gld. 5 kr. premoženja v gotovini in pa dva žlahtna plemenska bika. Načelnik podružnici je preč. g. Iv. Hofstetter, častni kanonik stolne cerkve Ljubljanske in dekan Postojnski.

(C. kr. kmetijska družba koroška) ima svoj občni zbor dné 16. t. m. v Celovcu. Med drugimi predmeti imajo na dnevnem redu tudi predlog o ustanovitvi deželne zavarovalnice proti škodi po ognju in toči.

(Iz Vrbskega jezera) potegnili so v soboto in nedeljo po enega utopljenca. Prvi je bil vpokojeni nadporočnik Blažek, ki se je v vodo pridrsal, drugi pa bogat tovarnar Rogler, ki si je hotel v Celovcu hišo kupiti. Poslednji je zapustil kakih 80.000 gld. premoženja in je bil še le 32 let star. Res, nihče ne vé, kje ga smrt čaka!

Telegrami.

Dunaj, 9. febr. Sinoči je v jezikovnem odseku dr. Poklukar opravičevaje jezikovno naredbo odločno nasprotoval načelu Scharschmidovega predloga. Dalje je govorilo pet levičarjev.

Osek, 8. febr. Semkaj je došel protomedik dr. Kalivoda. Kolera zahtevala je petero novih žrtev in sicer v ponedeljek tri, v nedeljo eno in soboto eno osebo.

Cernovice, 9. febr. Deželni predsednik Alesani umrl je sinoči z naglo smrtjo. Počilo mu je srce.

Stettin, 8. febr. Socijaldemokratje so imeli sinoči v tukajšnji pivovarni svoj volilni shod, katerega je redarstvo za razpuščenega proglasilo. Ker se je množica upirala, poklicali so redarji vojake na pomoč. Le-ti so prišli z nasajenimi bajoneti in je jela kri teči. Eden ranjenih je vže umrl.

Rim, 9. febr. (Uradno). Lahi so zgubili v Masavi dne 25. jan. 23 častnikov, 407 mož mrtvih, 1 častnik in 81 mož je pa ranjenih.

Rim, 8. febr. Kabinet se je odpovedal. Kralj se ni še odločil.

Pariz, 8. febr. Kamora dovolila je vojnemu uradu 86 milijonov frankov, vojni mornarici pa 30 milijonov. Obema brez vsake debate!

Lyon, 9. febr. Blizo redarskega urada počili ste včera j dve bombi, ranjena sta dva redarja. Ob enem razpočila se je v Saint-Etienne bomba pod okni redarskega nadzornika.

Bruselj, 8. febr. Vlada zahtevala je v kamori 19 milijonov frankov, kot tretjino tiste svote, ki jo bo potrebovala za obrambo dežele.

London, 9. febr. Zvečer so napravili socijalisti manifestacijo, pri ktere j je druhal več oken pobila in več štacun oplenila. Redarstvo je konečno napravilo red.

Umrli so:

6. febr. Fran Tavčar, krojač, 21 let, Karlovska cesta št. 19, jetika. — Franca Toman, privatnega uradnika vdova, 70 let, Žabjak št. 6, vodenica. — Jožefa Skerbec, sirota, 11 let, Kravja dolina št. 11, jetika.

7. febr. Franc Luzar, mizar, 33 let, Ullice na Grad št. 12, jetika.

Tuji.

7. februvarija.

Pri **Matiču**: Hutter, Heinzmann, Silberstein, Bartolitz, Eekstein in Križar, trgovci, z Dunaja. — Kövezdi in Pressburger, trgovca, iz Budapešta. — J. Buchler, trgovec, iz Trsta.

Pri **Stona**: Schüller, Lilleš, Siegl in Giegl, trgovci, z Dunaja. — Albert Gregorič, trgovec, iz Trsta.

Pri **Virantu**: Franc Bregar, trgovec, iz Roba. — G. Strukelj, župnik, iz Istrije. — Lilek, davkarski uradnik, iz Zatišine. — Novak, župnik, iz Toplice. — Tavčar, župnik, iz Žužemberka. — Janez Kurp, zasebnik, iz Abacije.

Vremensko sporočilo.

Dni	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	744-70	— 3-2	m. svzh.	del. jasno		
8. u. pop.	744-14	— 0-8	m. svzh.	sk. jasno		0-00
9. u. zveč.	744-02	— 3-4	m. svzh.	jasno		

Celi dan mrzel veter, čez dan skoraj jasno, svitla mesečna noč. Srednja temperatura — 2-5° C., za 2-1° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

9. februvarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	78 gl. 05 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	80 „ 25 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 90 „
Papirna renta, davka prosta	96 „ 85 „
Akcije avstr.-ogerske banke	850 „ — „
Kreditne akcije	271 „ 60 „
London	128 „ 10 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ 11 1/2 „
Ces. cekini	6 „ 02 „
Nemške marke	62 „ 72 „

Naroča se še lahko in tudi vsi izišli sošitki dobivajo se v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani.

Nedavno izišli 5. zvezček nemškega lista „Deutscher Hausschatz“ ima sledečo vsebino: Text: Der König der Nacht. Von A. de Lamothe. Aus dem Französischen übersetzt von dr. Joseph Böhm. (Fortsetzung.) — Ein Weihnachtsfest vor tausend Jahren. Eine Geschichte aus dem Beginn des zehnten Jahrhunderts. Von Karl Th. Zingeler. (Schluss.) — Flur und Wald in Winterkleide. Von Joseph Duckweiler. — Dr. Karl Joseph von Hofele, Bischof von Rottenburg. — Dr. Wilhelm von Reiser, Weihbischof, Coadjutor und Generalvikar für die Diocese Rottenburg. Von Dr. E. Hofele. — Die hohen Schwestern. (Liechtenstein.) Gedicht von Ulrich von der Uhlenhorst. — Kehr' zurück! Dem Englischen nacherzählt von A. Suren. — Ueber den Furkapass. Reiseskizze von J. G. Oswald. — Der weisse Sonntag. Lebensbild aus dem bayerischen Hochlande. Von Maximilian Schmidt. — Rundschau: Di höchsten Berge Australiens. — Schädliche Wirkung der Salicylsäure in Speisen. — Neue Forschung über Hundswuth. — Verschiedene Verdaulichkeit der Fette. — Neue Maschinen. — Severntunnel in England. — Allerlei: Die Dreifaltigkeitskirche in Paris. — Die Gründung von St. Gallen. — Ein Capitäl des Kreuzganges im Kloster von Monreale. — Geheimmittel-Unwesen. — Die Küche in Musik. — Apothekergehülfinen, s prav lepimi podobami.

Sploh se smé „Deutscher Hausschatz“ vsem, ki nemški znajo, ter zabavnega berila iščejo, mnogo bolj priporočevati, kakor neštevilno drugih, ki imajo le lakomne denarne namene in — Bog hotel, da ne še hujskih!

Zabavnik Der „Deutsche Hausschatz“ izdaja se na leto v 18 zvezčkih po 3 pole velike četvorke z lepimi podobami.

ŽELODČEVA ESENCA lekarja Piccoli-ja v Ljubljani.

narejena in sestavljena po mojem navodu, ima nedvomljij uspeh in zdravilne lastnosti v vsih slučajih želodčeve obolesti, kakor tudi pri zlati žili.

Dr. E. pl. vitez Stšekl, c. kr. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec za Kranjsko.

Izdelovatelj pošilja je v zabojčkih po 12 steklenic po 1 gld. 36 kr. po poštnem povzetji. Poštnino trpé p. t. naročniki.

V steklenicah po 10 kr. samo v **Piccoli-jevi** lekarni „pri angelju“ na Dunajski cesti v Ljubljani. — V steklenicah po 15 kr. v **Rizzoli-jevi** lekarni v Novem mestu in v mnogih lekarnah na Stajarskem, Koroškem, v Primorji, Tirolih, Trstu, Istriji in Dalmaciji. (2)